

Київський університет імені Бориса Грінченка

Кафедра германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

20 16 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Напрямок підготовки : 6.020303 Філологія. Мова і література (англійська)

Інститут Філології

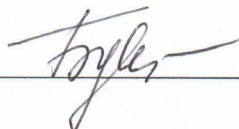
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	<u>2519</u>
(підпис)	
« _____ »	20 _____ р.

2016 – 2017 навчальний рік

германської філології *інституту Філології* К У імені Бориса Грінченка.

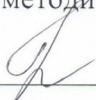
Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри германської філології
Протокол від “ 29” серпня 2016 року №1

Завідувач кафедри германської філології

_____ (Буніятова І. Р.)

Структура програми типова.
Години відповідають навчальному плану.

Заступник директора інституту Філології
з науково-методичної та навчальної роботи

_____ (Заяць Л.І.)

ЗМІСТ

Структура програми навчальної дисципліни	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма	10
<i>Змістовий модуль I. Давньоанглійський період</i>	10
<i>Змістовий модуль II. Середньоанглійський період</i>	
<i>Змістовий модуль III. Новоанглійський період</i>	11
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія англійської мови»	12
V. Завдання для самостійної роботи	13
VI. Система поточного та підсумкового контролю	17
VII. Методи навчання	18
VIII. Методичне забезпечення курсу	19
IX. Питання до екзамену	19
X. Рекомендована література	20
Основна	20
Додаткова	21
Інформаційні ресурси	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму укладено у відповідності до вимог і принципів Болонської декларації і відповідних документів Міністерства освіти і науки України щодо впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу в вищих навчальних закладах III – IV рівнів акредитації.

Мета та завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з генезою виникнення та розвитку англійської мови, враховуючи екстралінгвістичні фактори: соціальні, політичні та культурні зміни в країні.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є вивчення досягнень сучасної лінгвістичної думки щодо історичного підходу до вивчення мовних явищ, механізмів розвитку мовних систем, синхронії та діахронії мовних явищ, системного підходу до вивчення мовних явищ та ролі позамовних фактів, що впливають безпосередньо на розвиток мови.

Для досягнення поставленої мети, необхідно:

- розкрити закономірності розвитку англійської мови;
- визначити основні історичні події, які вплинули на розвиток англійської мови;
- виділити характерні риси кожного періоду розвитку англійської мови (давньоанглійського, середньоанглійського та новоанглійського);
- вивчити словниковий склад англійської мови;
- дослідити генезу граматичної будови та фонетичної системи англійської мови.

У результаті вивчення курсу «Історія англійської мови» студенти повинні

знати:

- задачі та цілі дисципліни, її об'єкт та предмет, базові поняття та процеси;
- характерні риси (лінгвістичні, історичні, культурологічні) основних періодів розвитку англійської мови;

- основні фонологічні, граматичні та синтаксичні процеси, що мали місце упродовж кожного періоду історичного розвитку мови та розуміти їх роль для сучасного стану англійської мови;
- особливості специфічного розвитку англійської мови у порівнянні з іншими германськими мовами;

вміти:

- давати приклад кожному фонетичному та граматичному явищу відповідного періоду розвитку мови;
- простежити зміни, що стосуються тієї чи іншої лінгвістичної одиниці в межах конкретного відрізка часу або усього історичного періоду розвитку мови;
- співвідносити форму та зміст тієї чи іншої лінгвістичної одиниці з її відповідником у сучасній англійській мові;
- робити узагальнення про ті чи інші процеси та їх роль в історії англійської мови на основі спостереження та порівняння лінгвістичних одиниць.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС предмета навчальної дисципліни

Курс: Підготовка Магістрів	Напрямок, спеціальність,	Характеристика
---------------------------------------	-------------------------------------	-----------------------

	освітньо-кваліфікаційний рівень	навчального курсу
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: V сем. – 3</p> <p>Змістових модулів: V сем. – 3</p> <p>Загальна кількість годин: V сем. – 108 год.</p> <p>Тижневих годин: 2</p>	<p>Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки</p> <p>Напрямок підготовки : 6.020303 Філологія. Мова і література (англійська)</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: “бакалавр”</p>	<p>Обов’язковий.</p> <p>Рік підготовки: 3</p> <p>Семестр: V</p> <p>Лекції – 16 год.</p> <p>Семінарські заняття: 12 год.</p> <p>Проміжний контроль – V сем. – 4 год.</p> <p>Самостійна робота: V сем. - 40 год.</p> <p>Вид контролю: модульна контрольна робота, екзамен</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<i>Тема</i>	<i>Кількість годин, відведених на:</i>
-------------	--

	Лекції	Семинарські заняття	Самостійна Робота	Проміжний контроль	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. Давньоанглійський період.					
<u>Тема № 1.</u> Історична лінгвістика. Прото-германська мова. Основні історичні події давньоанглійського періоду.	2	1	7		
<u>Тема № 2.</u> Фонемний склад давньоанглійської мови	2	1	7		
<u>Тема № 3.</u> Морфологія давньоанглійського періоду. Іменник. Прикметник. Займенник. Числівник.	2	2	7	1	
<u>Тема № 4.</u> Дієслово давньоанглійського періоду. Синтаксис давньоанглійської мови.	2	2			
Змістовий модуль II. Середньоанглійський період			7		
<u>Тема № 1.</u> Основні історичні події. Зміни системи голосних та приголосних середньоанглійського періоду.	2	2			
<u>Тема № 2.</u> Граматична будова мови середньоанглійського періоду. Синтаксис	2	2		1	
Змістовий модуль III Новоанглійський період.	2	2	6		
<u>Тема №1</u> Основні історичні події.					

Фонетичний склад. Великий зсув голосних	2			6		
<u>Тема №2</u> Граматична будова мови новоанглійського періоду. Словниковий склад мови новоанглійського періоду. Синтаксис мови новоанглійського періоду						
<i>Іспит</i>						36
<i>Разом годин:</i>	108	16	12	40	4	36

III. Програма:

Змістовий модуль I.

Давньоанглійський період.

Тема № 1. Історична лінгвістика, та її основний метод - порівняльно-історичний. Класифікація германських мов. Поняття прото-германська мова. Закон Гріма та закон Вернера. Основні періоди в історії англійської мови. Ключові історичні події давньоанглійського періоду. Хептархія: формування 7 германських королівств. Діалекти давньоанглійської мови. Християнізація германців. Давньогерманські писемні пам'ятки.

Тема № 2. Механізми лінгвістичних змін. Фонемний склад давньоанглійської мови. Кількісні (Contraction, Lengthening) та якісні (PG Correspondences, Anglo-Frisian Brightening, Restoration of "a", OE Breaking, Palatal Diphthongization, I-umlaut, Velar Umlaut) зміни системи голосних давньоанглійської мови. Вплив I-umlaut на граматичну систему англійської мови. Зміни у системі приголосних давньоанглійської мови (West-Germanic Germination of Consonants, Palatalisation and Assibilation, Voicing and Devoicing of fricatives, Metathesis, Hardening, Loss of Consonants in Some Positions).

Тема № 3. Морфологія давньоанглійського періоду. Іменник: граматичні категорії: категорія роду, числа, відмінка. Типи відмінювання давньоанглійського іменника: слабка, сильна, коренева та інші відміни. Прикметник: граматичні категорії, типи відмінювання: слабка та сильна відміна. Займенник. Числівник.

Тема № 4. Дієслово. Граматичні категорії дієслова у давньоанглійських період. Нефінітні форми дієслова: генеза. Морфологічні класи дієслів у давньоанглійський період: слабкі, сильні, претеріто-презентні, аномальні. Синтаксис давньоанглійського періоду.

Змістовий модуль II.

Середньоанглійський період.

Тема № 5. Основні історичні події середньо англійського періоду. Діалекти середньо англійського періоду. Розвиток лондонського діалекту. Основні характеристики системи голосних середньо англійського періоду. Кількісні та якісні зміни системи голосних. Система приголосних середньоанглійського періоду.

Тема № 6. Граматична будова мови середньоанглійського періоду. Перехід до невільованих закінчень. Іменник. Зміни у граматичних категоріях іменника середньо англійського періоду. Прикметник. Займенник. Дієслово. Розвиток часової системи англійської мови. Синтаксис середньоанглійського періоду.

Змістовий модуль III.

Новоанглійський період.

Тема № 7. Основні історичні події новоанглійського періоду. Історичне підґрунття до стандартизації англійської мови. Система голосних ново англійського періоду. Зміни системи голосних: Великий зсув голосних. Розвиток

середньо англійських коротких голосних. Система приголосних новоанглійського періоду. Вокалізація “r”.

Тема № 8. Зміни граматичної будова мови новоанглійського періоду. Синтаксис мови новоанглійського періоду. Словниковий склад мови новоанглійського періоду.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія англійської мови»

V семестр

Разом: 108 год.: лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год., екзамен – 36 год.

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль
--------	--------------------	---------------------	------------------

							III	
Назва модуля	<i>Давньоанглійський період</i>				<i>Середньоанглійський період</i>		<i>Новоанглійський період</i>	
Теми лекцій та семінарів	Тема1	Тема2	Тема3	Тема4	Тема 1	Тема 2	Тема 1	Тема 2
Присутність на лекціях	1	1	1	1	1	1	1	1
Присутність на семінарах			1	1	1	1	1	1
Бали за роботу на лекція та семінарах			10	10	10	10	10	10
Виконання самостійної роботи	5	5	5	5	5	5	5	5
Проміжний контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)		
Кількість балів за модуль	164 бали							
Підсумковий контроль	Екзамен (40)							

V. Завдання для самостійної роботи
Теми для самостійного опрацювання :

Self-study 1

1. Historical Linguistics. The Comparative Method
2. Classification of Modern Germanic Languages in contrast to Old Germanic Languages
3. The earliest inhabitants of Britain (pg. 55 – 57 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vyss'aja Škola, 2003. - 347 p.)

4. Anglo-Saxon England (pg. 57 - 61 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.
5. The Viking Age. The Danelaw.
6. Ecclesiastical history (Church)
7. Anglo-Saxon Literature

Task 2: Take notes on:

1. Comparative Method - https://www.youtube.com/watch?v=0yj_TrtaS4k&list=PL2A32854721F7AF63&index=3
2. Old English Period – <https://www.youtube.com/watch?v=sqRukG4inPY>
3. The Anglo-Saxon Period- <https://www.youtube.com/watch?v=VIqleCLH3kA>
4. BBC Documentary. English Birth of a Language - <https://www.youtube.com/watch?v=VsVz5U76kX0>

EXTRAS

- 1) From IE to OE
https://www.youtube.com/watch?v=DlrcYYY_VA&list=PL2A32854721F7AF63&index=5
- 2) **The Vikings. Who were they?** - <https://www.youtube.com/watch?v=mrNyYjPdAOU>
- 3) **The Vikings : Documentary on the Life, Culture, and Legacy of Vikings (Full Documentary)** - https://www.youtube.com/watch?v=9C9c_dEhzbE

Self-study 2

1. Mechanism of Linguistic Change (pg. 19 – 23 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
2. Linguistic features of Germanic Languages:
  - Word-stress
  - Vowels
  - Consonants
  - Grammar
  - Ablaut
 (pg. 34 - 48 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)

3. OE Written Records (pg. 63 - 71 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)

Task 2: Take notes on:

1. OE Sound System - <https://www.youtube.com/watch?v=x2fd22bXool>
2. BBC Documentary English Birth of a Language - <https://www.youtube.com/watch?v=VsVz5U76kX0>

Self-study 3

1. Changes within the Noun System in OE (p. 93-101// Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
2. Changes within the Adjective System in OE (p. 105-108 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
3. Changes within the Pronoun System in OE (p. 102-105 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)

Task 2: Take notes on:

1. Language Learning: Nouns, from First Steps in Anglo-Saxon by Henry Sweet <https://www.youtube.com/watch?v=f23L23X0mtQ>
2. **Language Learning: First Steps in Anglo-Saxon: Adjectives, Numerals and Pronoun**
<https://www.youtube.com/watch?v=nfSKbuEFA7U>
3. OE Morphology
https://www.youtube.com/watch?v=T_yEa7tlbGA&index=5&list=PLFUm674LZuW7WmhcvvSjtWjG-Q0lyKV1k

Self-Study 4

1. Grammatical categories of the finite verb (p. 109-112// Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)

2. Grammatical categories of the verbals in OE (p. 112-114 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
3. Morphological classification of verbs in OE (p. 114-122 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
4. Minor group of verbs in OE (p. 122-124 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)

Task 2: Take notes on:

4. Language Learning: First Steps in Anglo-Saxon: Verbs

<https://www.youtube.com/watch?v=brPj444AeOw>

5. OE Morphology

https://www.youtube.com/watch?v=T_yEa7tlbGA&index=5&list=PLFUm674LZuW7WmhcvvSjtWjG-Q0lyKV1k

[v=T_yEa7tlbGA&index=5&list=PLFUm674LZuW7WmhcvvSjtWjG-Q0lyKV1k](https://www.youtube.com/watch?v=T_yEa7tlbGA&index=5&list=PLFUm674LZuW7WmhcvvSjtWjG-Q0lyKV1k)

Self-Study 5

1. Chronology of events in ME
2. Spelling Changes in ME. Rules of reading (p. 184-188 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
3. Vowel Changes in ME. (p. 190-200, 205-208 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
4. Changes within the Consonant System in ME (p. 209-211 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
5. Rise of the Article System in ME (p. 234-236 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)

Task 2: Take notes on:

6. **HISTORY OF ENGLISH LANGUAGE 2 English Goes Underground doc series**

<https://www.youtube.com/watch?v=QFyPiFJOeUs>

7. ME Period

<https://www.youtube.com/watch?v=vLFihdWwmfw&index=6&list=PLFUm674LZuW7WmhcvvSjtWjG-Q0lyKV1k>

8. The Sound System of ME

https://www.youtube.com/watch?v=_GFmtn3OZsQ&list=PLFUm674LZuW7WmhcvvSjtWjG-Q0lyKV1k&index=7

Self-Study 6

1. Development of Articles in ME (pp. 234-236 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p .)
2. The age of Chaucer (p. 160-162 // Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p .)
3. Verbals (Non-finite verbs): The Infinitive, the Participle and the Gerund (p. 245-248// Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
4. The growth of future tense (p. 260-262// Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
5. Development of the category of Voice (p. 267-268// Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
6. Development of Perfect Forms (p. 268-271// Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)
7. Development of the Continuous Forms (p. 271-274// Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.)

Task 2: Take notes on:

<https://www.youtube.com/watch?v=1epKYZURHB8>

<https://www.youtube.com/watch?v=ZLKAD0tESUc>

ME Morphology

https://www.youtube.com/watch?v=Cx_X8gYWtAQ

ME Syntax

<https://www.youtube.com/watch?v=3oq3x3oqjqY>

1. Иванова И.П., Беляева Т.М., Чахоян Л.П. История английского языка / Учебное пособие для студентов. - М., 2001.
2. Иванова И.П., Чахоян Л.П., Беляева Т.М. Практикум по истории английского языка. – Спб., 2005
3. Резник Р.В., Сорокина Т.А., Резник И.В. История английского языка / Учебное пособие - М., 2001.
4. Barber C. The English language: a historical introduction. - Cambridge University Press, 1993.
5. Baugh A., Cable T. A History of the English Language. – Routledge, 2002.
6. Blake N.F. A History of the English Language. - Macmillan Press Ltd, 1996.
7. The Cambridge History of the English Language /ed by Richard M. Hogg. - Vol. 1-6. - Cambridge University Press, 1992-2001.
8. Gelderen E. A History of the English Language. – John Benjamins Publishing Company. Amsterdam/Philadelphia. – 2006.
9. Hogg R., Denison D. A History of the English Language. – Cambridge University Press, 2006.
10. Lass R. Old English. A historical linguistic companion. - Cambridge University Press, 1994.
11. Rastorguyeva T. A. A History of English. - М.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.

A Supplementary literature list

12. Иванова И.П., Беляева Т.М., Чахоян Л.П. Практикум по истории английского языка. – Спб., 2001.
13. Расторгуева Т.А. История английского языка / Учебник - М., 2001.
14. Смирницкий А.И. Лекции по истории английского языка. - М., 2001.
15. Хлебникова И.Б. Введение в германскую филологию и историю английского языка. - М., 2001.
16. Расторгуева Т.А. Очерки по исторической грамматике английского языка / Учебное пособие для студентов. - М., 1989.
17. Студенець Г.І. Історія англійської мови. Матеріали до лекцій та дискурсів. Завдання до семінарів та самостійної роботи студентів. Ч. 1, 2. -Київ, 1999.
18. Ярцева В.Н. Историческая морфология английского языка. – М-Л., 1960. (не переиздавалась)

Критерії оцінювання самостійної роботи

(Конспект із певної теми)

№ п/ п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
--------------	----------------------------	---

1	Виклад теоретичного матеріалу у логічній послідовності.	1 бал
2	Практична частина: підбір вправ (завдань) до певної граматичної теми	1 бали
3	Правильність виконання підібраних вправ (завдань)	1 бали
4	Дотримання правил граматики. під час підбору та виконання вправ (завдань)	1 бали
5	Логічність та вмотивованість висновків	1 бали
Разом		5 балів

VI. Система поточного та підсумкового контролю

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування семінарських (практичних) занять	1	6	6
3.	Виконання самостійного завдання	5	8	40
4.	Робота на семінарських (практичних) заняттях	10	6	60
5.	Модульні контрольні роботи	25	2	50
Максимальна кількість балів – 164				
Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів – $164/60 = 2,7$				
	Екзамен	40	1	40

Відповідність підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
--	-------------	-------------------------------

		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для досягнення поставленої мети і відповідно до завдань навчальної дисципліни застосовуються такі методи, як словесні (бесіда, пояснення, розповідь, лекція, інструктаж, робота з підручником), наочні (ілюстрування, самостійне спостереження) та практичні (виконання практичних вправ, науково-пошукова робота).

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Матеріали для проведення лекцій та семінарських занять, ілюстративні матеріали.

IX. Питання до екзамену

1. Principal Features of Germanic Languages. The concept of PG. Word Stress in Indo-European and Common Germanic
2. The First consonant shift (Grimm's Law)
3. Verner's Law

4. Periods in the History of English
5. Britain before the Anglo-Saxon settlement
6. OE Heptarchy. OE dialects
7. OE alphabets and OE written records
8. OE Vocalism. General characteristics (Anglo-Frisian brightening, Restoration of *a*, OE Breaking, Palatal diphthongization, I-umlaut, velar mutation)
9. OE Vocalism (Anglo-Frisian brightening, Restoration of *a*)
10. OE Vocalism. *I-umlaut*, its impact on the language.
11. General characteristics of OE consonant system (Palatalization, Metathesis; West Germanic gemination of consonants).
12. King Alfred the Great: a key figure in British History.
13. The Scandinavian Invasions of England. The Viking Age. The Danelaw
14. The Linguistic Consequences of the Scandinavian Invasion.
15. Grammatical categories of the Noun in OE
16. The declension of the Noun in OE. Types of stems
17. The Adjective in OE . The grammatical categories.
18. The Adjective in OE. The types of declensions. The degrees of comparison
19. The Pronoun System in OE. OE Numeral.
20. Verbal Grammatical Categories in OE
21. Morphological classes of the verbs in OE
22. Non-Finite forms of the OE Verb. Grammatical categories of the verbals in OE
23. OE Syntax. Word Order in OE. Compound Sentences in OE. Complex Sentences. Types of Subordinate Clauses. Negation
24. OE Vocabulary and its Structure. Words of Common IE Origin. Words of Common Germanic Origin. Loan-words.
25. Main historical events of the ME period
26. The Linguistic Consequences of the Norman Conquest
27. ME dialects.
28. Rise of the London dialect.
29. Dialects in Late Middle English. The age of Chaucer

30. Orthographical changes of the ME period
31. ME vowel system (Quantitative changes. Qualitative changes. Levelling of unstressed vowels)
32. ME consonant system. General characteristics
33. Rise of the Article System in ME
34. General Characteristics of the Middle English Grammar
35. Changes within the Noun System in ME
36. Changes within the Adjective System in ME

37. The ME Verbal System
38. The ME Verbal System. Development of Continuous Aspect in English
39. The ME Verbal System. Development of Future and Passive in English
40. The ME Verbal System. Development of Perfect Forms in English

41. Changes within the System of Strong Verbs in ME
42. Changes within the System of Weak Verbs in ME
43. ME Syntax
44. Historical background to the New Standard
45. NE Vowel System. General characteristics
46. The Great Vowel Shift
47. NE Consonant System. General characteristics
48. NE Vocalisation of 'r'
49. NE Morphology. Trace back its development.
50. NE Syntax. Trace back its development.

X. Рекомендована література

1. Иванова И.П., Беляева Т.М., Чахоян Л.П. История английского языка / Учебное пособие для студентов. - М., 2001.
2. Иванова И.П., Чахоян Л.П., Беляева Т.М. Практикум по истории английского языка. – Спб., 2005
3. Резник Р.В., Сорокина Т.А., Резник И.В. История английского языка / Учебное пособие - М., 2001.
4. Barber C. The English language: a historical introduction. - Cambridge University Press, 1993.
5. Vaugh A., Cable T. A History of the English Language. – Routledge, 2002.

6. Blake N.F. A History of the English Language. - Macmillan Press Ltd, 1996.
7. The Cambridge History of the English Language /ed by Richard M. Hogg. - Vol. 1-6. - Cambridge University Press, 1992-2001.
8. Gelderen E. A History of the English Language. – John Benjamins Publishing Company. Amsterdam/Philadelphia. – 2006.
9. Hogg R., Denison D. A History of the English Language. – Cambridge University Press, 2006.
10. Lass R. Old English. A historical linguistic companion. - Cambridge University Press, 1994.
11. Rastorguyeva T. A. A History of English. - M.: Vysšaja Škola, 2003. - 347 p.

A Supplementary literature list

1. Иванова И.П., Беляева Т.М., Чахоян Л.П. Практикум по истории английского языка. – СПб., 2001.
2. Расторгуева Т.А. История английского языка / Учебник - М., 2001.
3. Смирницкий А.И. Лекции по истории английского языка. - М., 2001.
4. Хлебникова И.Б. Введение в германскую филологию и историю английского языка. - М., 2001.
5. Расторгуева Т.А. Очерки по исторической грамматике английского языка / Учебное пособие для студентов. - М., 1989.
6. Студенець Г.І. Історія англійської мови. Матеріали до лекцій та дискурсів. Завдання до семінарів та самостійної роботи студентів. Ч. 1, 2. -Київ, 1999.
7. Ярцева В.Н. Историческая морфология английского языка. – М-Л., 1960. (не переиздавалась)

Інформаційні ресурси:

1. You tube chanel: BBC Documentary

Адреси бібліотек:

1. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки, бульвар Давидова, 2/7.
2. Національна бібліотека України для дітей, вул. Баумана, 60.
3. Державна бібліотека України для юнацтва, Голосіївський проспект, 122.
4. Національна Парламентська бібліотека, Голосіївський проспект, 84.

Интернет-ресурси

the History of English <http://historyofenglishpodcast.com>